

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 71 0 P 263086 20 Rev
Dana, 23.02.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija ovog suda Gorjane Popadić, kao predsjednika vijeća, Violande Šubarić i Biljane Tomić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Grada B.L., koga zastupa Pravobranilaštvo Republike Srpske, protiv tuženog A.Đ. iz R., R.H., radi utvrđenja, vrijednost spora 31.000,00 KM, odlučujući o reviziji tužitelja izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 263086 20 Gž od 03.06.2020. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 23.02.2021. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 263086 17 P od 21.10.2019. godine odbijeni su tužbeni zahtjevi tužitelja za utvrđenje prava susvojine u korist Grada B.L. sa 30/328 dijela na nepokretnostima označenim kao k.č. broj 1115/5, 1115/9 i 1115/10, upisanim u privremenom listu nepokretnosti-popisnom listu broj 527 k.o. Š., za utvrđenje ništavosti rješenja Komisije za izlaganje na javni uvid podataka o nepokretnostima i utvrđivanju prava na nepokretnostima PJ B.L. (u daljem tekstu: Komisija) broj ... od 19.04.2017. godine i za ništavost upisa prava svojine u korist tuženog A.Đ. sa 1/1 dijela na osnovu rješenja Komisije broj: ... od 19.04.2017. godine, na zemljištu označenom kao k.č. broj 1115/5, 1115/9 i 1115/10 upisanom u privremenom listu nepokretnosti-popisnom listu broj 527 k.o. Š., kao i njegov zahtjev da se obaveže tuženi da mu nadoknadi troškove parničnog postupka. Obavezan je tužitelj da tuženom isplati iznos od 102,70 KM na ime troškova postupka, dok je u preostalom dijelu zahtjev tuženog za naknadu troškova parničnog postupka, odbijen.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 263086 20 Gž od 03.06.2020. godine povodom žalbe tužitelja, a po službenoj dužnosti, ukinuta je prvostepena presuda, u dijelu kojim je odlučeno o tužbenom zahtjevu tužitelja za utvrđenje da je ništavo rješenje Komisije broj ... od 19.04.2017. godine i u tom dijelu odbačena tužba zbog apsolutne nenadležnosti suda. Žalba tužitelja je odbijena i potvrđena prvostepena presuda, u preostalom dijelu kojim su odbijeni tužbeni zahtjevi tužitelja za utvrđenje prava susvojine i za utvrđenje da je ništav upis prava svojine u korist tuženog na nepokretnostima označenim kao k.č. broj 1115/5, 1115/9 i 1115/10, upisani u privremenom listu nepokretnosti broj 527 k.o. Š., te u dijelu kojim je odbijen njegov zahtjev za naknadu troškova parničnog postupka i tužitelj obavezan da tuženom nadoknadi troškove parničnog postupka. Odbijen je zahtjev tužitelja za naknadu troškova žalbenog postupka u iznosu od 750,00 KM.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tužitelj pobija drugostepenu presudu zbog povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se osporena presuda preinači ili ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužitelja za utvrđenje prava susvojine u korist tužitelja sa 30/328 dijela na nepokretnostima upisanim u privremenom listu nepokretnosti-popisnom listu broj 527 k.o. Š., za utvrđenje ništavosti rješenja Komisije od 19.04.2017. godine i za ništavost upisa prava svojine u korist tuženog na osnovu navedenog rješenja Komisije.

Tokom postupka kod prvostepenog suda utvrđeno je sljedeće činjenično stanje: da je pravni prednik tuženog M.Đ. na temelju ugovora o kupoprodaji nepokretnosti broj ... od 24.12.1981. godine i izmjene i dopune tog ugovora, ovjerene pod brojem ..., kupio parcelu koja je tada po katastarskom operatu bila označena kao k.č. broj 1115/5 ukupne površine 2.656 m² i da je toj parceli odgovarala k.č. broj 238/6 tada upisana u zk. ul. broj 118 k.o. Š. (sada zk. ul. broj 846, u koji je upisano još pet parcela-ukupna površina svih parcela sada je 8277 m²); da je ta parcela kao realni dio nepokretnosti prodana i predana u posjed predniku tuženog i da se on na osnovu navedenog ugovora u zemljišnoj knjizi upisao sa odgovarajućim suvlasničkim dijelom od 2/9 dijela i u katastarski operat sa 1/1 dijela; da je tuženi na temelju rješenja o nasljeđivanju Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 O 113552 11 O od 04.07.2011. godine u katastarskom operatu upisan posjednikom parcela k.č. broj 1115/5, 1115/9 i 1115/10 u pl. broj 527/1 k.o. Š. koje su nastale cijepanjem parcele k.č. 1115/5 i da je na osnovu rješenja Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 V 083839 10 V od 22.12.2011. godine upisan u zk. ul. broj 846 k.o. Š. sa suvlasničkim dijelom od 80/328 dijela, a u korist opštenarodne imovine upisano je 30/328 dijela; da je rješenjem Komisije broj ... od 19.04.2017. godine, koje je dostavljeno tužitelju dana 02.06.2017. godine, utvrđen sadržaj nepokretnosti u privremenom listu nepokretnosti - popisnom listu broj 527 k.o. Š. koji se sastoji od katastarskih parcela broj 1115/5, 1115/9 i 1115/10, te je utvrđeno pravo svojine na zemljištu i objektima ukupne površine 2660 m² u korist A.Đ. sa 1/1 dijela, da se na k.č. broj 1115/5 nalaze dva objekta i to stambeni objekat površine 26 m² i ostali objekat površine 15 m², oba bez odobrenja za gradnju i da su u privremeni list nepokretnosti - popisni list broj 527 k.o. Š. od 19.04.2017. godine, nekretnine označene kao k.č. broj 1115/5, 1115/9 i 1115/10 upisane sa pravom svojine A.Đ. sa 1/1 dijela.

Polazeći od naprijed utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud je zaključio da je u ovom postupku tuženi dokazao da mu pripada pravo svojine na spornim nepokretnostima, da tužitelj nije dokazao da su u konkretnom slučaju ispunjeni uslovi da se na temelju stanja zemljišne knjige na predmetnoj parceli upiše susvojina tužitelja upisana u zemljišnoj knjizi u smislu odredbe člana 84. stav 1. tačka a) Zakona o premjeru i katastru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 6/12, 110/16 i 62/18, u daljem tekstu: ZPK), pa su iz navedenih razloga tužbeni zahtjevi tužitelja odbijeni.

Drugostepeni sud je, odlučujući o žalbi tužitelja, izjavljenoj protiv prvostepene odluke, ukinuo prvostepenu presudu u dijelu kojim je odlučeno o tužbenom zahtjevu tužitelja za utvrđenje da je ništavo rješenje Komisije i u tom dijelu odbacio tužbu zbog apsolutne nenadležnosti suda, a u ostalom dijelu prihvatio kao pravilna činjenična utvrđenja i pravne zaključke prvostepenog suda, pa je u tom dijelu žalbu odbio kao neosnovanu i potvrdio prvostepenu presudu.

Drugostepena presuda je pravilna i na zakonu zasnovana.

Prema odredbi člana 84. stav 1. ZPK utvrđivanje prava na nepokretnostima vrši se na osnovu: a) stanja upisanog prava u zemljišnoj knjizi ako se ustanovi da taj upis odgovara stvarnom stanju, b) pravosnažnih odluka nadležnih organa i sudova, zaključenih ugovora i drugih isprava koje su osnov za upis prava na nepokretnostima i v) podataka iz katastarskog operata koje odgovara stvarnom stanju. Po stavu 3. ovog člana, ako ne postoje navedeni dokazi, upis prava na nepokretnostima vrši se na osnovu drugih sprovedenih dokaza (putem svjedoka, posljednjeg stanja posjeda, izjava stranaka i drugih sličnih dokaza). Prema odredbama članova 85. stav 1. i 87. stav 3. ZPK u slučaju spora o pravu svojine ili drugom pravu na nepokretnostima u postupku izlaganja, stranka sa manje vjerovatnim pravom može pokrenuti spor za utvrđivanje prava.

Imajući u vidu zakonom propisani osnov za utvrđivanje prava na predmetnom zemljištu u postupku izlaganja nepokretnosti na javni uvid u korist tuženog (na osnovu podataka iz katastarskog operata i zemljišne knjige koje odgovara stvarnom stanju), na tužitelju (koji je nezadovoljan rješenjem Komisije za izlaganje nepokretnosti), je teret dokazivanja prava svojine na toj nepokretnosti, a na tuženom je teret dokazivanja jačeg prava (po nekom od pravnih osnova).

Prema odredbi člana 23. Zakona o stvarnim pravima („Službeni glasnik RS“ broj 124/08, 3/09, 58/09, 95/11, 60/15 i 107/19) pravo svojine stiče se na osnovu pravnog posla, zakona, odluke suda ili drugog organa ili naslijedom, uz ispunjenje pretpostavki propisanih zakonom.

U konkretnom slučaju utvrđivanje prava na k.č. broj 1115/5, 1115/9 i 1115/10, upisanim u pl broj 527/1 k.o. Š. u postupku izlaganja nepokretnosti izvršeno je na ime tuženog (na osnovu stanja upisanog prava u katastarski operat koje odgovara stvarnom stanju, na način propisan odredbom člana 84. stav 1. tačka v) ZPK), koju parcelu je, kupoprodajnim ugovorom koji je ovjeren pod broj ... od 24.12.1981. godine i izmjene i dopune tog ugovora, ovjerene pod brojem ..., koja je tada po katastarskom operatu bila označena kao k.č. broj 1115/5 ukupne površine 2.656 m², kupio otac tuženog M.Đ. od M.M. rođene G., a tuženi je te nekretnine naslijedio od oca (što predstavlja osnov za upis prava tuženog na zemljištu iz odredbe člana 84. stav 1. tačka b) ZPK).

Revizijom tužitelja ne dovodi se u pitanje pravilnost zaključka nižestepeni sudova da je pravo tuženog na k.č. 1115/5, 1115/9 i 1115/10, upisanim u pl broj 527/1 k.o. Š. i upis u katastar izvršen u skladu sa odredbom člana 84. ZPK, jer je tuženi, imao pravni osnov za uknjižbu toga prava na predmetnim nekretninama na temelju kupoprodajnog ugovora iz 1981. godine i rješenja o nasljeđivanju Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 O 113552 11 O od 04.07.2011. godine, čiju pravnu valjanost tužitelj u postupku nije osporavao, kao ni činjenicu da je predmetna parcela predata u posjed predniku tuženog na osnovu zaključenog kupoprodajnog ugovora, te nakon toga tuženom kao njegovom nasljedniku, a takvo stanje je postojalo i u vrijeme kada se vršilo javno izlaganje i u vrijeme donošenja rješenja Komisije, kao što nije osporavao ni da je tuženi u posjedu predmetnih nekretnina.

Imajući u vidu naprijed navedeno neosnovan je revizioni prigovor da je pobijanim rješenjem Komisije tuženom u postupku izlaganja na spornoj parceli bez valjanog pravnog osnova priznato više prava nego što mu pripada.

Revident osporava drugostepenu presudu zbog povreda odredaba parničnog postupka, a taj revizioni razlog nije obrazložio, pa je pozivanje revidenta na ovaj revizioni razlog paušalno.

Imajući u vidu naprijed navedeno neutemeljeni su svi revizioni prigovori da je prilikom donošenja osporene odluke o odbijanju tužbenog zahtjeva materijalno pravo pogrešno primijenjeno.

Odluka drugostepenog suda, u dijelu kojim je odbačena tužba u dijelu kojim je odlučeno o tužbenom zahtjevu tužitelja za utvrđenje da je ništavo rješenje Komisije, u skladu je sa odredbom člana 87. stav 1. u vezi sa članom 86. ZPK.

Prema navedenom, pobijana presuda nema nedostataka na koje se ukazuje revizijom, niti onih na koje sud pazi po službenoj dužnosti, pa je na osnovu odredbe člana 248., u vezi sa članom 456. a) Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13), odlučeno kao u izreci.

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić